

**YOL
ARKADAŞIMIZI
SEÇERKEN**

Yol Arkadaşımızı Seçerken

Davut Can

Genel Yayın Yönetmeni: Hayati Bayrak

Yayın Koordinatörü: Erol Şahnacı

Editör: Recep Fatih Şafak

Sayfa Tasarımı: Burhan Maden

Kapak Tasarımı: Yunus Karaaslan

Hayat Yayınları: 820

Hayat Aile: 26

1. Baskı: İstanbul / Aralık 2025

ISBN: 978-605-151-608-0

Yayıncı Sertifika No: 75092

© 2025 Hayat Yayıncılık, İletişim, Yapım, Eğitim Hizm. ve Tic. A.Ş.

Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.

Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

Baskı: Uzunist Dijital Matbaa

Sertifika No: 68922

Molla Gürani Mahallesi Oğuzhan Caddesi No: 15 Kat: 3 Daire: 5

34093 Fındıkzade - Fatih / İstanbul Tel: (212) 613 11 00 | Gsm: (530) 259 80 96

www.hayat yayinlari.com | e-posta: hayat@hayat yayinlari.com

DAVUT CAN

YOL
ARKADAŞIMIZI
SEÇERKEN

Davut CAN

Eğitimci - Yazar

1973 yılında Mersin’de dünyaya geldi. İlk ve orta öğrenimini Mersin’de tamamladı. Trakya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Edebiyat Bölümü’nden mezun oldu. Yazar, edebiyat öğretmeni olarak görevine devam etmektedir.

Aldığı NLP kursları ile eğitim ve motivasyon sahasında kendini geliştiren yazar, kişisel gelişim-eğitim kitapları yazarak ve seminerler vererek tecrübelerinden diğer insanların da yararlanması için çalışıyor.

Kitapları:

Başarı Yolunda Gemileri Yakmak

Başarı Evde Başlar

Eğitim Evde Başlar

Mutluluk Bakış Açımızda

Eşim Haklıymış

Diyette Nefsin Eğitimi

Sonsuzluğa Uzanan Evlilik

Gençlerin Aklına Takılanlar

Yol Arkadaşımızı Seçerken

İletişim: davut.can.33@hotmail.com

İçindekiler

Giriş	7
Çılgılığımı Duymayan Kalmasın	9
Yol Arkadaşımız	17
Ortak Değerler	23
Evlilikte “Aşk” mı “Mantık” mı?	27
Denklik, Esneme Payı	33
Farklı Bir Açıdan Bakmak	37
İnsanı Tanıma Kriteri	43
Kenarına Bak, Bezini Al; Anasına Bak, Kızını Al	55
Asık Suratlı Liseli Kız	65
Evlilik Kriterleri	69
Mutlu Aile’de Bireyler Eşinden Ne Bekler?	79
Dışı Seni, İçi Beni Yakar	87
Kimlerle Evlenilemez?	89

İnsan Niçin Evlenir?	99
Alev	103
Demir Tavında Dövülür	113
Âşık, Sevgilisinin Kusurunu Göremez	127
Beni Sevmek Zorunda	143
Allah (C.C.) ve Peygamber Sevgisi	149
Müfettiş, Flört ve Görücü	157
Bıçak Gibi Keskin Sözler	167
Burçlara Göre Eş Adayı	169
İnternette Takip	173
İstihare	175
Dağına Göre Kar	177
Düğün	189
Kadının Çalışması	191
Hayatın İçinden	199
Her Şeyimiz “Gösteriş” Oldu	213

GİRİŞ

Kitaplarımda en çok üzerinde durduğum konulardan biri şudur: “Akıllı adam, bir düştüğü hataya bir daha düşmez. Ondan daha akıllı adam ise başkasının düştüğü hataya düşmez.”

Birçok insan, şu hayat güzergâhında çok büyük çukurlara düşebiliyor. O çukurlar, bazılarının hayatını kâbusa çeviriyor, bazılarını da mezar oluyor. Akıllı insan, kendi güzergâhında önceden yürüyen insanların düştüğü çukurların yerlerini milim milim öğrenir, oradan gece de geçse hiçbir çukura düşmeden hedefine rahat bir şekilde ulaşır.

“Başkalarının hayatından ders alın. İnsan, bütün hataları kendisi yapacak kadar uzun yaşamıyor.”

Tolstoy

Elinizdeki kitap, **evlilik güzergâhına çıkmak isteyenler için bir rehber niteliğinde. Otuz yıllık eğitim hayatımın, çukurlara düşenlerle yaptığım röportajların ve konuyla ilgili öğrendiğim her şeyin özetini bir buket çiçek gibi istifadenize sunuyorum. İnanıyorum ki, “İyi ki bu kitabı okumuşum.” diyeceksiniz. Kitabın tamamını bilhassa kızların okumasını ısrarla tavsiye ederim.**

Elinizdeki kitabı, yayımlamadan önce değerli büyüğüm Vazi Mustafa KÜLAHİ, arkadaşım Müdür Mustafa GÜRSES ve meslektaşım Müdür Yardımcısı Mehmet Akif ÖZER okuyup değerlendirdi. Onların görüşleri doğrultusunda kitabı yeniden düzenledim. Kitapta emeği geçen herkese teşekkür ederim. Cenab-ı Allah, hepsinden razı olsun.

Konumuza, erkek arkadaşı tarafından kelime oyunu ile aldatılan bir genç kızın, akranlarına yazdığı mektubu paylaşarak başlamak istiyorum.

ÇIĞLIĞIMI DUYMAYAN KALMASIN

Bir gün önce, beni her gördüğünde, “Seni, çok ama çok seviyorum.” diyen erkek arkadaşımın ihanetine uğradım. İntihar etmeyi kafama koymuşken canım kadar sevdiğim kız arkadaşımın tavsiyesi ile çok şükür bu düşünceden kurtuldum. Başkaları benim düştüğüm hataya düşmesin diye bu yazıyı yazmak zorunda kaldım. Şimdi, topluma açık bir internet kafeden adımları gizleyerek paylaşıyorum. Siz de sosyal medyada paylaşın ki benim gibi saf genç kızların hayalleri hoyrat ellerde parçalanmasın.

Şu anda sınıf öğretmenliği fakültesini bitirmeme bir hafta kaldı. Hayatımın en büyük yanlışını, beni sevdiğini söyleyen birine inanmakla yaptım. Hayatım hakkında kısa bilgi vermek istiyorum:

Ortaokul ve lise yıllarımdaki başarıyı, annem kadar sevdiğim ilkokul öğretmenime borçluyum. Aynı zamanda ahlakıyla, anne şefkatiyle hâlâ yolumu aydınlatmaya devam ediyor. Ben de aynı ilkokul öğretmenimin yolunu takip ederek nice insanların hayatında önemli bir iz bırakmak istiyordum. Bundan dolayı hayatta en büyük hayalim, minicik yavrulara ışık olmak, onları ana okulundan alıp dört yıl boyunca ilmek ilmek, nakış nakış dokuyup ortaokula göndermekti. Bunun için sınıf öğretmenliği fakültesini kazanmam gerekiyordu. Lisede okurken dahi rüyalarımı küçücük öğrencilerim süslüyordu. Onların bana tebessümle bakışlarını görür gibi, “Öğretmenim, öğretmenim,” dediklerini duyar gibi oluyordum.

Bu duygularla çok ders çalıştım. Puanım daha yüksek fakültele-ri tutmasına rağmen Anadolu'nun bir şehrinde İstanbul'a geldim. Okulun ilk ders gününde aynı benim gibi düşünen Beyza ile tanıştım. Samimiyetimiz her gün ilerledi. Beraber, güvenliği yüksek ve okula yakın küçük bir ev kiraladık. İlk üç yıl, sadece derslerimize yoğunlaştık. Amacımız, çevremizde parmakla gösterilen, diğer öğretmenlerden çok farklı birer öğretmen olmaktı. Bundan dolayı kitap fuarlarını takip ediyor, eğitimle ilgili bütün kitapları alıp okuyor, önemli yerlerin altlarını çiziyor hatta kitaplardan ajandamıza notlar alıyorduk. Aynı şekilde eğitimle ilgili bütün videoları izliyor, oradan da aldığımız bilgileri ajandamıza kaydediyorduk. Fakültemizin son sınıfının başında, İstanbul'u tanımak amacıyla karış karış gezmeye karar verdik. Sınıftan iki erkek arkadaş da bizim aramızdaki konuşmayı duymuşlar. Bize, "Biz de sizin gibi düşünüyorduk. İsterseniz beraber gezelim. Hem de birçok yere taksi tutarız. Hem daha rahat hem daha ekonomik olur. Zamandan da tasarruf etmiş oluruz." dediler. Bizim de işimize geldi ve gezmeye başladık.

Her hafta sonu, dört kişi bir taksi tutup İstanbul'un bilhassa tarihî mekanlarını gezmeye başladık. Erkek arkadaşın biri öne diğeri yanımıza binmek zorunda kaldı. Arkada üç kişi olunca fazla bir sorun olmadı. Kız arkadaşımınla dördüncü hafta taksi durağına geldik. Bizde, erkek arkadaşlarımızın yanında uzun boylu, kumral saçlı, mavi gözlü daha önce görmediğimiz bir erkek de vardı.

Sınıf arkadaşımızın biri, "Kızlar, özür diliyorum. Mimarlık son sınıfta okuyan ev arkadaşım. O da gelmek istedi. Kıramadım, sizin de beni kırmayacağınızı düşündüm." derken yabancı olan erkek araya girdi:

"Kızlar, aslında hata bende, arkadaşın size telefon açmasını istemedim. İstenilmiyorsa hemen geri dönebilirim ama gezinize renk katacağıma inanıyorum." dedi.

Altan alınca biz de, "Madem buraya kadar gelmişsin. Dönmek olmaz. Hadi sen de gel." dedik.

Şoförün canı sıkıldı gibi oldu ama bir şey demedi. Arkaya dördümüz sıkıştık. O yabancı erkek, ister istemez bana dokunuyordu. Taksiye de binmiş olduk. Panorama1453'e gittik. Oraya yakın tarihî küçük camileri de ziyaret ettik. Bu arada o yabancı erkekle muhabbeti ilerlettik. Mardinli olduğunu, Mardin'in sıkıcı olduğunu, İstanbul'da müteahhitlik yapacağından bahsetti. En son durağa dönerken yine yanyana binmiştik fakat bendeki o ilk sıkılma kalmamıştı.

Sonraki haftalarda yine beraber birkaç yeri gezdik. Aradan iki ay kadar sonra ikinci dönemin ilk günlerinde telefonum çaldı. Telefonu açtığımda onun sesini duydum. O an, kalbimin daha farklı çarptığını hissettim.

Selam faslından sonra, "Gezdiğimiz yerler, aklımdan silinmeye başladı. Müsaitsen bir kafede gezilerin kritiğini yapalım. Gezdiklerimiz boş gitmesin." dedi.

Konuya geziden girince, ilerisini hiç düşünmeden, "Tamam, olabilir." dedim.

Bir yerde buluşmaya karar verdik. Telefonu kapattıktan sonra kendi kendime şok odum. Ben ilk defa yabancı bir erkekle başbaşa buluşmaya söz vermiştim. İçim bir hoş oldu. Kendimi suçlu gibi hissettim. Ama içimden, 'Saçmalama, herkes lisedeyken hatta ortaokuldayken buluşuyor. Üstelik yabancı biri değil. Mimar, zengin, yakışıklı, okul da bitiyor. Kalbim de sanki bu arkadaşlığı onaylıyor gibi.' düşünceleri geçti.

Bu düşüncelerle kafeye gittim. Çayı çok sevdiğimi öğrenmişti. Üçer bardak çay içtik. Geziden daha çok, birbirimizin ailesinden, hobilerimizden, fobilerimizden bahsederek güzel vakit geçirdik. Kalkarken haftaya aynı saatte buluşmaya karar verdik. Hafta arası benden hoşlandığını söyledi. Ben cevap vermeyince, "Sükûtun ikardan olduğunu bilenlerdenim." dedi.

Ben de, "Çokbilmiş." dedim.

Gülüşerek telefonu kapattık. Bir hafta sonra buluştuğumuzda elimi tutmak istedi. Şiddetle elimi çektiğimi görünce sebebinin sor-
du. Ben de, “Kesinlikle nikâhsız bana dokunamazsın.” dedim.

Bunu duyunca, “Kendi adıma çok sevindim, demek ki şimdiye kadar sana kimse dokunmadı. Yani sadece benim olacaksın.” dedi. O an kızardığımı görünce, “Hiç merak etme. Benim arkadaşım var. İlahiyat son sınıf öğrencisi. Yarın sizin eve geliriz. Arkadaşın da şahit olur.

Nikâhlanmış oluruz. Sonra da düğün yaparız. O an şok olmuş-
tum. Ne diyeceğimi bilemedim.

Kekeleyerek, “Ailemden izinsiz nasıl olur? Bu mümkün değil.” dedim.

Gülerek, “Yahu kızım, ‘Nikâhsız olmaz.’ dedin. Sana imam bu-
luyoruz yine yaranamıyoruz. Benim çok arkadaşım var. Dinî nikâh kıydırıyorlar. Günaha girmeden, harama bulaşmadan yakından ta-
nışmış oluyorlar sonra da düğün yapıp mutlu bir yuva kurup hayata atılıyorlar. Biz de nikâhı kıyalım. Harama bulaşmamış olursun. Ya-
rın arkadaşla geliyoruz.” diyerek ayrıldı.

Eve gidince ev arkadaşşıma durumu anlattım.

“Bu devirde kimseye güvenilmez. Tamam, mimar, yakışıklı, Mardin’in zengin ailelerinden ama!” dedi. Sözüünü bitirip sustu.

“Ama’sı ne?” diye sorunca,

“Ne bileyim, ailenin haberi olmadan bir erkekle nikâhlanıyor-
sun. Bu iş içime sinmedi.” dedi.

“Kız, evlenmiyorum ki sadece elimi tuttuğunda günah olmasın
diye dinî nikâh kıyılacak. Resmî nikâh kıyılmayacak ki.”

“İşte o daha kötü, resmî nikâh yok. Dinî nikâh var. Seni kendine bağlayacak. Neyse senin hayatın, iyi düşün!”

O gece hep bunları düşündüm. Ertesi gün akşamüzeri, ilahi-
yat son sınıf öğrencisi olduğunu tahmin ettiğim arkadaşşıyla birlikte
evimize geldiler. Hoşbeşten sonra arkadaşşı nikâhımızı kıydı. Hatta

gelirken nikâh için tatlı da almış. Tatlımızı da yedik ama içimdeki garip bir sıkıntı, sürekli beni rahatsız etti. Sanki yanlış ve çıkmaz bir yola giriyormuşum gibi geliyordu. Ondan sonraki haftada kafede oturken elimi tutmasına artık karışmıyordum. Benim de hoşuma gidiyordu ama kalbim sıkılıyordu. Âdeta tenim ile ruhum iki zıt kuttu. Aradan bir hafta sonra bana “Çok güzel bir çay demledim. Sen çayı seversin, gel içelim.” dedi. Aynı şekilde tenim ile ruhum karşılaşarak eve gittim. Maalesef tenimin esiri oldum ve beraber olduk.

Bana, “Zaten nikâhlıyız, sen benim eşimsin, helalimsin.” diyor-
du ama ruhum hep yanlış yapıyorsun diyordu. Her hafta aynı saatte ayaklarım beni onun evine götürmesine engel olamıyordum. Âdeta iradem felç olmuştu.

En son dün, yine onun evine gittim. Konuşma arasında, “Düğünden önce mutlaka resmî nikâhın yapılmasını istiyorum.” dedim.

Bana, “Mardin’de ve senin memleketinde çok görkemli düğün yaparız ancak resmî nikâhı yapmam mümkün değil.” deyince ben âdeta şok oldum.

“Neden?” diye sesimi yükselttim. O an, hayatımın kâbus dolu cümlesini söyledi:

“Çünkü, babam beni liseden sonra memlekette amcamın kızı ile zorla evlendirmişti. Şu anda bir de kızım var. İkinci nikâhı da devlet kıymıyor. Kıysa sana da resmî nikâh kıydırırım.”

Bu son sözleri duyduğumu zor hatırlıyorum. Bayılmışım, uyan-
dığımda burnuma kolonya koklatıyordu. Hıçkırığa hıçkırığa ağlarken bir yandan, “Bana niye evli olduğunu söylemedin?” diye bağıırıyordum. Verdiği cevap, insana cinnet geçirecek bir cevaptı:

“Bana, ‘Evli misin?’ diye sormadın ki. Bizim oralarda adamın iki üç tane eşi oluyor. Sen de ikinci eşim olurdun. Amcamın kızı olan eşim memlekette olur, sen de burda olurdun.”

Her sözü yüreğime hançer gibi saplandı. O an içimden, ‘Eşini boşaması için ikna etmeye çalışayım. Boşar, benimle evlenir.’ düşündüm fakat kendimi yuva bozan kötü bir kadın gibi hissettim. Küçük

kızın gözlerime bakarak, “Babamı bizden sen mi çaldın?” sorusunu duyar gibi oldum. En güzeli bu dünyadan ayrılmak olduğuna karar verdim ve, “Dünyamı zehir ettin. Senin de dünyanın zehir olsun.” diyerek kapıyı çarpıp çıktım.

Akşamüzeri evime dönerken içimden, ‘Eve gideyim, aileme ve ev arkadaşşıma birer mektup yazayım. Bir taksi kiralayıp boğaz köprüsünün tam ortasından aşağıya atlayayım.’ düşünceleri geçti ve bunları uygulamaya karar verdim.

Evin kapısını açar açmaz Beyza, “Aman Allah’ım!!! Kız sana ne oldu? Sapsarı olmuşsun. Ölü gibi olmuşsun. Ne oldu kız sana? (Ölü kelimesini duyunca ruhum buz gibi oluverdi.) Beyza’ya hiç cevap vermedim. Gözümdeki yaşı fark etti “Çabuk söyle, bu ne hâl?” dedi.

Ağlayarak, “Hiçbir şey yok. Çok kötüyüm yalnız kalmak istiyorum.” dedim.

Bu sefer bana sınıksız sarıldı ve, “Yeminle söylüyorum, eğer derdini söylemezsen kendimi affetmem. Şu evi, dört yıldan beri beraber paylaşıyoruz. İkimiz sırdaşız. Bana söylemeyeceksin de kime derdini anlatacaksın?” dedi.

Ben de kimseyle paylaşmayacağına dair yemin ettirdikten sonra her şeyi anlattım. En son intihar edeceğimi duyunca, “Kızım, yaptığın pire uğruna yorgan yakmak. Tamam, çok büyük hata yaptın ama intihar etmen, birinci hatandan milyon kat daha büyük. Sen kötü bir kız olmadın. Duygularınla oynandı. Bunu sana yapan utanısın. Düşünsene, sen ölmüş olacaksın; kocan olacak o şerefsiz de başka biriyle hayatının sefasını sürecektir. Kızım, aklını başına toplat. Tavşan dağa küsmüş, dağın haberi yok. Bir düşünsene senin ölüm haberini alan anneciğinin hâlini. Üstelik normal ölüm bile değil, dinimizin çok büyük günah saydığı bir şekilde, intihar ederek ölmüş olan kızının ölüm haberini almak, insanı öldürür. Annenin bu acıyı kaldıramayıp öldüğünü düşünsene!” deyince gözümün önüne o an tabutuma sarılan annemin fenalaşarak bayıldığı geldi.

Beyza'ya, "Evet haklısın, anneciğimin yüzünün dahi eğrilmesine dayanamıyorum. Onu bu kadar üzmeye hiç hakkım yok." diyerek intihar fikrinden vazgeçtim.

Beyza, bu kararımı duyunca çocuklar gibi sevinerek beni bir defa daha kucakladı. Onun kucaklaması bana ayrı bir mutluluk verdi. İyi ki can yoldaşım Beyza varmış, yoksa gazetelerde yarın, "Boğazdan atlayan genç kız, intihar etmeden önce mektup bırakmış." haberini okuyabilirdiniz. Genç kızlara sesleniyorum. Kesinlikle ama kesinlikle hiçbir erkeğe güvenmeyin. Kesinlikle ama kesinlikle ailenizden izinsiz "nikâh" kelimesini ağzınıza dahi almayın. Ben yandım ama siz yanmayın...

Yukarıdaki mektubun benzerlerine sürekli muhatap oluyoruz. Yazar Harun Serkan Aktaş'a gelen maillerden birkaçı:

"Arkadaşım, okuduğu üniversitedeki arkadaşından hamile kaldı."

"Şeytana uyup bir kızla beraber oldum. Nişanlımla da beraber olmuştum. İki kızın da umutlarını kırmak istemiyorum."

"Namazında niyazında, tesettürlü bir kızla arkadaş olduk. Evlenmeye karar verdik. Beraber olduk. Fakat babası kızını vermemek de ısrar ediyor." "... "..." "..." (Bu mektupların devamını yazarın Youtube kanalından izleyebilirsiniz.)

Saf niyetlerle başlayan birçok arkadaşlıklar, belli bir zaman sonra evlilik sürecine giriyor. Her iki taraf da "Nasıl olsa evleneceğiz." deyip beraber oluyor. Sonra, aklın köşesinden dahi geçmeyen birçok problem çıkıyor ve ayrılmak zorunda kalıyorlar. Sonuç, hüsrana uğruyor. Bunlar, evlenmeden başa gelenler...

Bir de evlendikten sonra on binlerce çift eşinden ayrılıyor. Sadece şunu bilin, yeterli: TÜİK verilerine göre 2018'de 580 bin çift evlenmiş. 146 bin çift de ayrılmış. Yani her evlenen dört çiftten biri ayrılıyor. Bu ayrılanların tamamı mutlu olmak için, bir yastığa bir ömür boyu baş koymak için evlenmişti. Eşleriyle ilgili çok güzel hayalleri vardı. O hayallerle dahi mutlu oluyorlardı fakat hayaller suya

düştü. Hatta eski bekârlık hayatlarından çok daha kötü oldu. Hayatları evlilikle cennete dönecekken bir anda nasıl oldu da cehenneme dönüverdi? Neden ayrıldılar? Madem boşanacaktınız, o zaman niçin evlendiniz? Her ikisi de anlaşılamayıp boşanacaklarını bilselerdi kesinlikle evlenmezlerdi. O zaman ilk başa gitmek lazım. Sözllenme döneminden önce, ince eleyip sık dokunarak eş seçilmiş olunsaydı, her yönden birbiriyle uyumlu eş adayı bulunsaydı “ayrılma” kelimesi dahi gündeme gelmezdi.